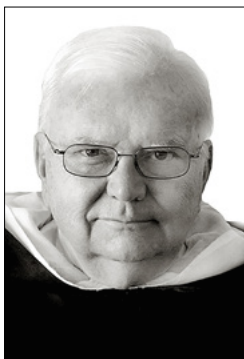

Editorial

A opět jsme upadli do těžké doby

Když jsme si v editorialech předminulého čísla *Revue církevního práva* posteskli, abychom na to v budoucnu nezapomněli, na přetěžké chvíle, které nám nastaly v souvislosti s virovou epidemií, která se tak rychle rozšířila z místa svého vzniku v komunistické Číně do celého světa, netušili jsme, že infekce bude mít tak dlouhé trvání a že velká část omezujících opatření z jara letošního roku bude obnovena i na podzim. Avšak stalo se. Věda, jak je vidět, není tak všemocná, jak bylo k věření předkládáno od doby osvícenské, a neplatí ani, že „poručíme větru, dešti“, jak jsme my starší museli v dětství zpívat ve škole i jinde v počátečních letech rudé diktatury. Přesto však je nutné vši silou podporovat příslušné odborníky, aby konečně objevili lék a našli cestu k likvidaci té nynější „morové“ rány, a pokud jsme věřící, modlit se za to ustavičně a nepřetržitě.

Na vysokých školách pokračujeme ve výuce na dálku s pomocí internetu. Přednášíme tak i ve všech oborech církevního práva, vedeme semináře a zasíláme texty ke studiu a sebekontrolě. Zájem studentů je živý, spolupráce vynikající. Pro učitele je to ovšem metoda velmi náročná, a mnohdy i pro studenty. Nic nemůže nahradit atmosféru posluchárny a živý styk tête à tête. Rozhovor naplno, bez různých omezení, která se do styku mezi učitelem a žákem vměšují při i sebedokonalejším technickém zprostředkování jejich styku na dálku. Sdílíme s dalšími pedagogy obavy, že dlouhodobé setrvání v současném způsobu vyučování může mít za následek snížení i té dosavadní úrovně vzdělávání.

O to větší radost nám přináší neutuchající zájem autorů o publikování článků v našem odborném časopise. Obsah nyní předkládaného čísla se podařilo brzy naplnit a příprava prvního čísla příštího ročníku je v plném proudu. Články v odborných časopisech vynikajícím způsobem doplňují obsah látky vyučované na

našich vysokých školách, rozvádějí a inovují dosavadní učební texty a jsou předmětem rozborů v seminářích.

Proděkan Právnické fakulty Univerzity Karlovy prof. Michal Tomášek ve svém článku *Jezuité v soukolí čínského práva* podává vhled do historie misie 920 bratří z řádu Tovaryšstva Ježíšova v Číně v době od 16. do 18. století, a tak podává v literatuře dosud nezpracované informace o jejich příspěvku k rozvoji tehdejší čínské kultury a společenského uspořádání. Navazuje na své monumentální dílo „Právní systémy Dálného východu I. a II.“ (2016, 2019) a speciálně na svůj příspěvek „Počátky christianizace Číny“ v Poctě, která byla milými kolegy z právnické fakulty připravena k mému životnímu jubileu a vytištěna péčí nakladatelství Leges v Praze v červnu 2020.

Do žhavé současnosti, pokud jde o vývoj kanonického práva a situaci uspořádání katolické církve na místní úrovni, nás uvádí článek Mariána Bartoloměje Čačíka z Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy na téma *Nad instrukcí o pastorální konverzi farnosti*. Autor přehledným způsobem rozebírá instrukci, kterou vydala 20. července 2020 Kongregace pro klérus pod názvem „Pastorální konverze farního společenství ve službách evangelizačního poslání církve“. Hned v úvodu podává důkladný rozbor významu instrukcí, které sice již ze své podstaty nejsou právními normami, ale jejichž podíl na aplikaci platných a připravě nových norem kanonického práva je přesto závažný. A to zvláště v tomto případě, kdy podle autorových slov celá instrukce „...nese zřetelné stopy myšlenek a důrazů současného papeže...“. Ve svém podrobném výkladu nás autor seznamuje s návrhy v instrukci obsaženými na upřesnění dosavadní právní úpravy uspořádání církve od farností po diecézi a návrhu zavést nad rámec dosavadní úpravy mezistupně mezi farnostmi, okrskovými vikariáty a diecézí pod názvy pastorační jednotky a pastorační oblasti. Autor věnuje svou pozornost také požadavkům instrukce, aby napříště nebyl postulat trvalosti úřadu faráře obcházen nadbytečným ustanovováním administrátorů farnosti, jen z důvodů obav, že řízení o odvolání a přeložení faráře je údajně komplikované.

Radosti z poznání nového a hlubokým informacím o právním životě prvotní církve se již po řadu let těší série článků doc. Stanislava Příbyla na uvedené téma; jen v posledních letech byly uveřejněny v Revue církevního práva č. 70–1/18, 71–2/18, 72–3/18, 75–2/19 a 77–4/19. Tentokrát nás autor seznamuje s výsledky svého bádání svým článkem *Pohled do života církevních obcí očima Jakubova*

listu. Rozbor poutavé epištoly, spojené se jménem příbuzného Páně sv. Jakuba, nám podává přehled jak o životě církve v apoštolských dobách, tak o teologické diskusi nad listem, trvající od nejstarších dob po dnešní dny. Má i nepochybný význam pro ekumenický rozhovor. Rozlišný důraz na víru a skutky, jak ho nalézáme v listu sv. Pavla Římanům a v listu Jakobově, byl přece pramenem nepochopení vyvážené katolické nauky o jejich poměru reformačním otcem Martinem Lutherem, a přesunutím Jakuba (podle Luthera „slaměné“ epištoly) a Judy v Bibli v překladu Lutherem pořízeném až na poslední místo mezi epištolami, před Zjevení sv. Jana.

Jakub Václav Zentner, doktorand českobudějovické teologické fakulty, je autorem vysoce erudovaného článku z oborů kanonického práva i liturgického práva *Liturgický jazyk staršího úzu římského ritu*. Mýlil by se každý, kdo by chtěl v článku hledat jednostranný až nesnášenlivý soud, s jakým se dnes často setkáváme mezi emotivními projevy zastánců římského ritu staršího úzu, dost nesprávně nazývaného „tridentským“. Autor, přestože své přesvědčení ve prospěch staršího ritu nezastírá, podává vyvážené zhodnocení historického vývoje sporu a seznamuje nás s právními fakty natolik detailním způsobem, že každému z nás může přinést velký užitek a přispět ke zmírnění sporu mezi myšlenkovými proudy uvnitř katolické církve.

Právněhistorické a kanonickoprávní pojednání Víta Hlinky z olomoucké teologické fakulty *Dvě listiny kardinálů Jindřichovi z Rožmberka v předvečer konání koncilu v Pise (1409)* nás přenášá do ovzduší urputných bojů o obnovu jednoty církve v době nešťastného velkého papežského schismatu, zejména do jeho závěrečné části. Možná až překvapivé je svědectví o tom, kolik dobré vůle bylo mezi příslušníky rozvaděných kardinálských kolegií a jak mnoho činů, směřujících k usmíření. I kandidáti papežství slibovali, že k ukončení přispějí hned, jak budou zvoleni. Což nesplnili, neboť nešťastná hříšná sebestřednost v nich nakonec zvítězila. A tak cesta k jednotě byla dlouhá, i přes kladný přístup mnohých světských vladařů. A tak přejeme všem čtenářům *Revue církevního práva*, aby se do napínavé četby příběhu z konce středověku, připomínajícímu i mnohé jevy naší současnosti, ponořili a prožili s textem hezké chvíle, jak jsme učinili i my v redakci. A navíc jedno malé doporučení. K ještě lepšímu pochopení souvislostí doporučujeme si přečíst i články téhož autora v *Revue* č. 72–3/18 a č. 76–3/19. Jsou to „Obrana legitimacy Urbana VI. v traktátu Johannese Braclise z roku 1379“ a „Vyšebrodská obžaloba vzdoropapeže“.

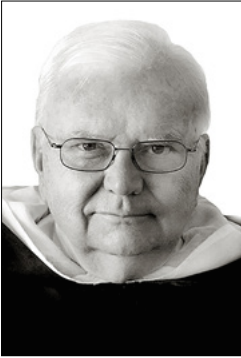
28. července 2020: mše svatá pro studenty a absolventy Právnické fakulty Univerzity Karlovy v kostele Panny Marie ustavičné pomoci a svatého Kajetána v Nerudově ulici v Praze na Malé Straně. Zleva Záboj Horák, za ambonem Jiří Rajmund Tretera OP.

28th July 2020: Holy Mass for students and graduates of the Faculty of Law of Charles University in the Church of Our Lady of Perpetual Help and St. Cajetan in Prague's Lesser Town, Nerudova Street. From left Záboj Horák, behind ambon Jiří Rajmund Tretera OP.

Foto Jakub Nagy

Editorial

And Again We Fell Into a Difficult Time

When we complained in the editorial of the issue before last of the Church Law Review not to forget it in the future, the difficult moments that arose in connection with the viral epidemic that spread so quickly from the Communist China to the whole world, we had no idea that the pandemic will last so long and that much of the restrictive measures from the spring of this year will resume in the autumn. But it happened. Science, as can be seen, is not as omnipotent as has been presented since the Enlightenment, nor is it that we “command the wind, the rain,” as we, older people, had to sing as children at school and elsewhere in the early years of the Red Dictatorship. Nevertheless, it is necessary to support the relevant experts to finally find a cure and find a way to eliminate the current “plague”, and if we are believers, to pray for it constantly and continuously.

At universities, we continue with distance learning with the help of the Internet. In this way, we give lectures in all fields of church law, lead seminars, send study texts and homework. The interest of students is lively, the cooperation is excellent. For teachers, however, it is a very demanding method, and often for students. Nothing can replace the atmosphere of the auditorium and live contact tête à tête. The conversation in full, without various restrictions, which interfere with the contact between the teacher and the student during even the most perfect technical mediation of their interaction at a distance. We share concerns with other teachers that long-term continuation of the current way of teaching may result in a reduction of the current level of education.

The authors’ unceasing interest in publishing articles in our specialized journal brings us all the greater joy. The content of the now presented issue was soon filled and the preparation of the first issue of the next year is in full swing. Articles in professional journals perfectly complement the content of lessons at our univer-

sities, expand and innovate existing teaching texts and are the subject of analyses in seminars.

Vice-Dean of the Faculty of Law, Charles University, Professor Michal Tomášek, provides an insight into the history of missionary work of 920 brothers of the Society of Jesus in China from the 16th to the 18th century in his article *Jesuits in Gears of Chinese Law*, providing information on their contribution to the development of Chinese culture and social order. He follows up on his monumental work “Legal Systems of the Far East I and II” (2016, 2019) and especially on his paper “The Beginnings of the Christianization of China” in the Festschrift, which was prepared for my jubilee by dear colleagues from the Faculty of Law and printed by the publishing house Leges in Prague in June 2020.

An article by Marián Bartoloměj Čačík from the Catholic Theological Faculty of Charles University *Instruction on Pastoral Conversion of Parish* introduces us to the latest affairs regarding the development of canon law and the organization of the Catholic Church at the local level. The author clearly analyses the instruction issued on 20th July 2020 by the Congregation for the Clergy entitled “Pastoral Conversion of the Parish Community in the Service of the Evangelizing Mission of the Church”. Right at the beginning, the author provides a thorough analysis of the meaning of instructions, which by their nature are no longer legal norms, but their contribution to the application of valid and preparation of new norms of canon law is nevertheless important. This is especially the case when, according to the author, the whole instruction “...bears clear traces of the thoughts and emphases of the current pope...”. In his detailed explanation, the author acquaints us with the proposals in the instruction to specify the current legal regulation of the organization of the Church from parish to diocese and the proposal to introduce new intermediate units between current parishes, district vicariates and diocese under the names pastoral unit and pastoral area. The author also pays attention to the requirements of the instruction, so that in future the postulate of the parish priest’s office is not circumvented by unnecessary appointment of parish administrators, only for reasons of concern that the procedure for dismissal and transfer of parish priest is allegedly complicated.

For many years, a series of articles by Associate Professor Stanislav Přibyl brings us joy of learning new things and information about the legal life of the early Church. Only in recent years they were published in the Church Law

Review No. 70–1/18, 71–2/18, 72–3/18, 75–2/19 and 77–4/19. This time, the author introduces us to the results of his research in his article *Look into Life of Church Communities Through Epistle of James*. Analysis of the engaging epistle, associated with the name of the relative of Jesus St. James, gives us an overview of both the life of the Church in apostolic times and the theological discussion of the letter, lasting from ancient times to the present day. It is also of undoubted importance for ecumenical dialogue. Different emphasis on faith and deeds, as we find it in the Epistle of St. Paul to the Romans and in the Epistle of James, was a source of misunderstanding of the balanced Catholic doctrine of their relationship by the Reformation father Martin Luther, and the transfer of James (according to Luther the “straw” epistle) and Judas in the Bible translated by Luther to the last place among the epistles, before the Book of Revelation.

Jakub Václav Zentner, doctoral student at the Faculty of Theology in České Budějovice, is the author of the highly erudite article in the fields of canon law and liturgical law *Liturgical Language of Older Use of Roman Rite*. Anyone who would like to look in the article for a one-sided to intolerant judgment, which we often encounter today among the emotional expressions of the supporters of the older form of the Roman rite, quite incorrectly called “Tridentine”, would be wrong. Although not concealing his beliefs in favour of the older rite, the author gives a balanced assessment of the historical development of the dispute and introduces us to legal facts in such detail that it can be of great benefit to each of us and help to moderate the dispute between different streams of thought within the Catholic Church.

Legal historical and canon law paper *Two Documents from Cardinals to Henry of Rosenberg on the Eve of Council of Pisa (1409)* by Vít Hlinka from the Faculty of Theology in Olomouc brings us to the time of fierce struggles to restore the unity of the Church during the unfortunate great papal schism, especially its final part. It is perhaps surprising to read how much goodwill there was among the members of the quarrelsome cardinal colleges and how many acts of reconciliation. The candidates for the papacy also promised to contribute to the end as soon as they were elected. Which they did not fulfil, for the unfortunate sinful self-centeredness eventually prevailed in them. And so the road to unity was long, despite the positive attitude of many secular rulers. And so we wish all readers of the Church Law Review to immerse themselves in a thrilling reading of a story from the end of the

Middle Ages, reminiscent of many phenomena of our present, and spend a nice time with the text, as we did in the editorial office. And one small recommendation. For even better understanding of the context, we recommend reading the articles of the same author in Review No. 72–3/18 and No. 76–3/19 “Defence of the Legitimacy of Urban VI in the Treatise of Johannes Braclis from 1379” and “Indictment of Antipope from Vyšší Brod”.

Jiří Rajmund Tretera, Editor-in-Chief